

Venec lepih dogodkov iz življenja našega cesarja.

3. Dobrodelna radodarnost našega cesarja.



aš cesar je že kot dete razodeval posebno usmiljeno srce, kakor nam kaže ta-le pristrčni dogodek.

L. 1834. je bila cesarska družina 18. avgusta, ko je mali nadvojvoda stopil v peto leto, zbrana na cesarskem dvoru v Laksenburgu. Veselo je tekal mali princ po tratah in se radoval s svojimi igračami, kakor se pač radujejo otroci v svoji zlati detinski dobi. Večkrat pa je pogledal z milim očesom vojaka, ki je pred vhodom cesarskega dvora s puško ob rami hodil gor in dol. Solnce je vroče pripekalo in ubogi vojak se je smilil plemenitemu otroku. Približa pa se cesar Franc; takoj popusti mali princ svoje igrače, stopi k dedu in ga prosi, da bi smel obdarovati ubogega vojaka. Cesar se prijazno nasmehne in da svojemu vnuku nekaj denarja z dovoljenjem, naj ga podari vojaku-stražniku, rekoč: „Ubogim dobro storiti nikoli ne branim.“ Princ teče k vojaku in mu ponuja: „Na, vzemi, dragi mož!“ Pa kako se začudi, ko vojak noče sprejeti daru, ker je to prepovedano na straži. Žalosten pogleduje zdaj denar zdaj vojaka. V tej zadregi teče k dedu in potoži, da vojak noče vzeti. „Seveda,“ ga pouči cesar, „vojak na straži ne sme vzeti denarja; pa mu ga deni v torbo za patrone, ki mu visi na hrbtu.“ Vesel steče deček zopet k vojaku. Toda pokaže se nova težkoča: vojak je prevelik, deček pa premajhen, da bi mogel doseči torbo. Žalosten kliče cesarja na pomoč. Smehljaje se pristopi ded, privzdigne malega vnuka, ki veselo vtakne denar v vojakovo torbico. Potlej pa poskoči in radostno vzklikne: „Zdaj pa ima dosti denarja, zdaj pa ni več revež.“

* * *

Bilo je l. 1854. Starka, 92 let stara ženica, vsa sključena in onemogla, prisopiha v predsobo ter čaka trenutka, da bo smela stopiti pred cesarjevo obličje. Žalost in skrbi se ji bero iz nagubančenega obličja. Slaba obleka izpričuje revščino in bedo in vsa noša kaže, da je prišla od daleč. Le ena skrb jo še muči: ali ji bode pač dovoljeno stopiti pred cesarja, o katerem je slišala že toliko dobrega. Pa teh skrbi je kmalu rešena, uradnik jo odvede v sprejemno sobo. Ko zagleda cesarja, jo čuvstvo tako prevzame, da poklekne predenj. Cesar jo vzdigne in osrčuje. „Milostni kralj!“ prične ženica v ogrskem jeziku, „mati, ki je v velikih stiskah, se bliža najvišjemu prestolu. Nad sto milj daleč sem prišla sem; na Sedmograškem je moja domovina. Imam šest sinov. Pet jih je služilo vojake, šesti pa ni hotel storiti prav. Zavedli so ga razbojniki in potlej je bil obsojen na 10 let težke ječe.“ Žena je seveda še nadalje pripovedovala vse podrobnosti, kar je trajalo precej časa; a vladar se ni navedičal poslušati. Ko je ženica končala, izpregovori cesar: „Le potolaženi bodite, kar se more in sme storiti za prostost vašega sina, da bi zopet krenil na pravo pot, se bo gotovo zgodilo.“ Potem spremlja starko do vrat ter ji da za pot 100 goldinarjev iz svojega žepa.



Med pšeničnim biljem.

Zlata zora se je rodevala na vzhodu in zlatila jasni nebeški svod. Zvezdice so vztrepetale in pobledevale druga za drugo, proti zapadu pa je strahopetno veslala luna in hitela, da tem preje skrije nadležni zorici svoj blede obraz. Le-ta se ji je pa smehljala in vstajala v svoji zlati obleki nad gorami...

Tedaj se je že zibal visoko gori pod nebom škrjanček in žvrgolel in prepeval hvalnice ljubemu Stvarniku.

Ni se še rdečila zorica, ko se je vzbudil v gnezdecu — tam sredi njive med pšenico — pomežikal